

АКТ
лісопатологічного обстеження насаджень
Овруцького надлісництва філії «Столичний лісовий офіс ДП «Ліси України» на предмет призначення суцільної санітарної рубки

12.02.2025

с. Дубовий Гай

Згідно листа філії «Столичний лісовий офіс» ДП «Ліси України» № 2633/40.1.9-2025 від 31.01.2025, наказу від 06.02.2025 № 110/40.21.6 «Про утворення комісії з обстеження насаджень», згідно Санітарних правил в лісах України затверджених постановою КМУ № 555 від 27.05.1995 комісією в складі: головного спеціаліста відділу охорони та захисту лісів Центрального міжрегіонального управління лісового та мисливського господарства Альони ЗИБАЛОВОЇ, представника Овруцької міської ради Володимира БАШИНСЬКОГО, представника Гладковицької сільської ради Миколи БУХОВЦЯ, , провідного інженера-лісопатолога державного спеціалізованого лісозахисного підприємства «Київлісозахист» (далі ДСЛП «Київлісозахист») Віктора КАНІВЦЯ, інженера-лісопатолога ДСЛП «Київлісозахист» Валерія ГУТНІКОВА, інженера охорони та захисту лісу I категорії відділу охорони і захисту лісу філії «Столичний лісовий офіс» Богдана БАБИЧКО, інженера лісового господарства відділу лісового господарства філії «Столичний лісовий офіс» Світлани ШВАБ, лісничого Виступовицького лісництва Олександра КАЛЬНИЧЕНКА, лісничого Гладковицького лісництва Богдана ЗВАРИЧА, та лісничого Ситовицького лісництва Олександра СОЮКА, провели лісопатологічне обстеження насаджень Овруцького надлісництва філії «Столичний лісовий офіс ДП «Ліси України» на предмет призначення суцільної санітарної рубки (далі ССР) у 2025 році

Коротка таксаційна характеристика ділянок лісу, які за санітарним станом потребують ССР, наведена за матеріалами базового лісовпорядкування 2018 року.

При обстеженні встановлено наступне:

Обстеження проводилось наземним рекогносцирувальним методом із використанням методики обстеження осередків стовбурових шкідників, оцінюванням стану деревостану та популяційних показників стовбурових комах («Методичні рекомендації щодо обстеження осередків стовбурових шкідників лісу», під керівництвом доктора с.г. наук, с.н.с. В.Л. Мешкової, схвалених Вченою Радою УкрНДІЛГА, протокол №7 від 31.03.2010р.), а також критеріїв прогнозування після пожеж («Рекомендації щодо ведення лісового господарства в умовах антропогенного впливу», під керівництвом к.с.-г.н., с.н.с. В.П.Ворона, схвалені Вченою радою УкрНДІЛГА, протокол №1 від 17 січня 2017р., затверджені НТР ДАЛРУ, протокол №3 від 20 квітня 2017р.). Критерії шкодочинності стовбурових комах, виявлених на території пожеж 2020 року розраховувались згідно «Методичних рекомендацій щодо обстеження осередків стовбурових шкідників лісу». У лісових насадженнях Овруцького надлісництва філії «Столичний лісовий офіс ДП «Ліси України» пошкоджених лісовою пожежею у 2020 було проведено оцінку стану надґрунтового покриву (сукупність мохів, лишайників, трав'янистих рослин та чагарників), підросту, підліску, вогневих уражень стовбура, кореневих лап, крони та загального стану ділянок.

Коротка таксаційна характеристика ділянок лісу, які за санітарним станом потребують ССР, наведена за матеріалами базового лісовпорядкування 2019 року.

Виступовицьке лісництво
Категорія захисності-експлуатаційні ліси

Квартал 55 виділ 39 площа 0,5 га, склад 10СЗ, вік 71 рік, повнота 0,80, бонітет 3, Н-18 м, D-22 см, ТЛУ-А2С. На всій площі виділу спостерігається всихання дерев сосни. Причиною всихання є пошкодження деревостану **пожежею минулих років**.

Квартал 55 виділ 40 площа 3,0 га, склад 7СЗЗБП, вік 85 років, повнота 0,70, бонітет 1, Н-26 м, D-32 см, ТЛУ-ВЗДС. На всій площі виділу спостерігається всихання дерев сосни. Причиною всихання є пошкодження деревостану **пожежею минулих років**

Квартал 56 виділ 21 площа 24,0 га, склад 10СЗ, вік 74 роки, повнота 0,80, бонітет 2, Н-22 м, D-26 см, ТЛУ-ВЗДС. В переважній частині виділу, на ділянці (3) площею **22,2 га** спостерігається всихання дерев сосни. Причиною всихання є пошкодження деревостану **пожежею минулих років**.

Квартал 70 виділ 42 площа 1,7 га, склад 5СЗЗБП1ВЛЧ1ДЗ, вік 53 роки, повнота 0,70, бонітет 2, Н-16 м, D-18 см, ТЛУ-ВЗДС. В північній частині виділу на ділянці (1) площею **0,6 га** спостерігається всихання дерев сосни. Причиною всихання є пошкодження деревостану **пожежею минулих років**.

Квартал 70 виділ 43 площа 0,6 га, склад 9СЗ1БП, вік 81 рік, повнота 0,70, бонітет 1, Н-24 м, D-28 см, ТЛУ-ВЗДС. На всій площі виділу спостерігається всихання дерев сосни. Причиною всихання є пошкодження деревостану **пожежею минулих років**

Квартал 70 виділ 45 площа 0,8 га, склад 9СЗ1БП, вік 85 років, повнота 0,70, бонітет 1, Н-25 м, D-28 см, ТЛУ-ВЗДС. На всій площі виділу спостерігається всихання дерев сосни. Причиною всихання є пошкодження деревостану **пожежею минулих років**

Квартал 71 виділ 20 площа 2,9 га, склад 7СЗ2БП1ВЛЧ, вік 85 років, повнота 0,70, бонітет 1, Н-26 м, D-32 см, ТЛУ-ВЗДС. В східній частині виділу на ділянці (1) площею **1,5 га** спостерігається всихання дерев сосни. Причиною всихання є пошкодження деревостану **пожежею минулих років**.

Квартал 71 виділ 21 площа 1,8 га, склад 10СЗ, вік 91 рік, повнота 0,50, бонітет 2, Н-25 м, D-36 см, ТЛУ-ВЗДС. На всій площі виділу спостерігається всихання дерев сосни. Причиною всихання є пошкодження деревостану **пожежею минулих років**

Квартал 97 виділ 17 площа 3,7 га, склад 9СЗ1БП+ДЗ, вік 58 років, повнота 0,80, бонітет 1, Н-21 м, D-24 см, ТЛУ-ВЗДС. На всій площі виділу спостерігається всихання дерев сосни. Причиною всихання є пошкодження деревостану **пожежею минулих років**

Квартал 97 виділ 18 площа 0,4 га, склад 10СЗ, вік 63 роки, повнота 0,70, бонітет 3, Н-15 м, D-20 см, ТЛУ-ВЗДС. На всій площі виділу спостерігається всихання дерев сосни. Причиною всихання є пошкодження деревостану **пожежею минулих років**

Гладковицьке лісництво
Категорія захисності-експлуатаційні ліси

Квартал 2 виділ 21 площа 5,2 га, склад 8СЗ1БП1ОС+ДЗ, вік 90 років, повнота 0,70, бонітет 1, Н-29 м, D-36 см, ТЛУ-ВЗДС. В центральній частині виділу на

ділянці (3) площею 0,3 га спостерігається всихання дерев сосни. Причиною всихання є пошкодження деревостану **пожежею минулих років**.

Квартал 2 виділ 22 площа 5,6 га, склад 7СЗ(80)2СЗ(60)1БП+ДЗ+ОС, вік 80 років, повнота 0,80, бонітет 1, Н-28 м, D-32 см, ТЛУ-В2ДС. В центральній частині виділу на ділянці (3) площею 0,9 га спостерігається всихання дерев сосни. Причиною всихання є пошкодження деревостану **пожежею минулих років**.

Квартал 2 виділ 31 площа 1,7 га, склад 10СЗ+БП, вік 64 роки, повнота 0,80, бонітет 2, Н-20 м, D-22 см, ТЛУ-А2С. На всій площі виділу спостерігається всихання дерев сосни. Причиною всихання є пошкодження деревостану **пожежею минулих років**.

Квартал 6 виділ 28 площа 5,6 га, склад 10СЗ+БП+ДЗ, вік 64 роки, повнота 0,80, бонітет 1, Н-21 м, D-24 см, ТЛУ-А2С. На всій площі виділу спостерігається всихання дерев сосни. Причиною всихання є пошкодження деревостану **пожежею минулих років**.

Квартал 6 виділ 34 площа 1,6 га, склад 7СЗ2БП1ОС+ДЗ, вік 90 років, повнота 0,70, бонітет 1, Н-28 м, D-40 см, ТЛУ-В2ДС. На всій площі виділу спостерігається всихання дерев сосни. Причиною всихання є пошкодження деревостану **пожежею минулих років**.

Квартал 7 виділ 37 площа 0,5 га, склад 10СЗ, вік 64 років, повнота 0,80, бонітет 2, Н-20 м, D-22 см, ТЛУ-А2С. На всій площі виділу спостерігається всихання дерев сосни. Причиною всихання є пошкодження деревостану **пожежею минулих років**.

Квартал 7 виділ 39 площа 0,8 га, склад 8СЗ2БП, вік 71 рік, повнота 0,80, бонітет 2, Н-21 м, D-26 см, ТЛУ-А2С. На всій площі виділу спостерігається всихання дерев сосни. Причиною всихання є пошкодження деревостану **пожежею минулих років**.

Квартал 8 виділ 5 площа 2,3 га, склад 8СЗ2БП+ОС, вік 70 років, повнота 0,80, бонітет 1, Н-25 м, D-28 см, ТЛУ-В2ДС. В південній частині виділу на ділянці (3) площею 0,5 га спостерігається всихання дерев сосни. Причиною всихання є пошкодження деревостану **пожежею минулих років**.

Квартал 8 виділ 8 площа 10,0 га, склад 7СЗ1ДЗ1ВЛЧ1БП+ОС, вік 115 років, повнота 0,70, бонітет 1, Н-29 м, D-36 см, ТЛУ-ВЗДС. В східній частині виділу на ділянці (3) площею 1,6 га спостерігається всихання дерев сосни. Причиною всихання є пошкодження деревостану **пожежею минулих років**.

Квартал 8 виділ 36 площа 0,7 га, склад 8СЗ2БП+ОС, вік 65 років, повнота 0,70, бонітет 1, Н-24 м, D-28 см, ТЛУ-В2ДС. На всій площі виділу спостерігається всихання дерев сосни. Причиною всихання є пошкодження деревостану **пожежею минулих років**.

Квартал 8 виділ 38 площа 2,6 га, склад 9СЗ1БП, вік 76 років, повнота 0,80, бонітет 1, Н-23 м, D-26 см, ТЛУ-А2С. В північно-східній частині виділу на ділянці (3) площею 1,0 га спостерігається всихання дерев сосни. Причиною всихання є пошкодження деревостану **пожежею минулих років**.

Ситовецьке лісництво Категорія захисності-експлуатаційні ліси

Квартал 3 виділ 2 площа 5,5 га, склад 6СЗ(90)3СЗ(70)1БП+ДЗ+ОС, вік 90 років, повнота 0,65, бонітет 1, Н-28 м, D-40 см, ТЛУ-В2ДС. В північно-східній

частині виділу на ділянці (2) площею 0,7 га спостерігається всихання дерев сосни. Причиною всихання є пошкодження деревостану **пожежею минулих років**.

Квартал 3 виділ 3 площа 2,5 га, склад 7СЗ(65)2СЗ(85)1БП+ОС, вік 65 років, повнота 0,75, бонітет 1, Н-24 м, D-28 см, ТЛУ-ВЗДС. Причиною всихання є пошкодження деревостану **пожежею минулих років**.

Квартал 8 виділ 30 площа 13,5 га, склад 7СЗ3БП+ВЛЧ+ОС, вік 65 років, повнота 0,80, бонітет 1, Н-24 м, D-26 см, ТЛУ-ВЗДС. На переважній частині виділу на ділянці (1) площею 11,0 га спостерігається всихання дерев сосни. Причиною всихання є пошкодження деревостану **пожежею минулих років**.

Квартал 8 виділ 32 площа 0,2 га, склад 7СЗ(85)3СЗ(65), вік 85 років, повнота 0,50, бонітет 2, Н-24 м, D-32 см, ТЛУ-А2С. На переважній частині виділу спостерігається всихання дерев сосни. Причиною всихання є пошкодження деревостану **пожежею минулих років**.

Квартал 9 виділ 29 площа 0,6 га, склад 6СЗ2ОС2БП+ДЗ, вік 100 років, повнота 0,45, бонітет 1, Н-28 м, D-40 см, ТЛУ-ВЗДС. На переважній частині виділу спостерігається всихання дерев сосни. Причиною всихання є пошкодження деревостану **пожежею минулих років**.

Квартал 21 виділ 22 площа 1,5 га, склад 10СЗ+БП, вік 100 років, повнота 0,65, бонітет 2, Н-26 м, D-36 см, ТЛУ-В4ДС. В південній частині виділу на ділянці (1) площею 0,5 га спостерігається всихання дерев сосни. Причиною всихання є пошкодження деревостану **пожежею минулих років**.

Квартал 22 виділ 1 площа 4,2 га, склад 9СЗ1БП, вік 65 років, повнота 0,80, бонітет 1, Н-23 м, D-26 см, ТЛУ-В2ДС. На всій площі виділу спостерігається всихання дерев сосни. Причиною всихання є пошкодження деревостану **пожежею минулих років**.

Квартал 22 виділ 15 площа 0,7 га, склад 10СЗ+БП, вік 85 років, повнота 0,70, бонітет 2, Н-24 м, D-32 см, ТЛУ-В4ДС. На переважній частині виділу ділянці (1) площею 0,5 га спостерігається всихання дерев сосни. Причиною всихання є пошкодження деревостану **пожежею минулих років**.

Квартал 27 виділ 20 площа 5,1 га, склад 9СЗ1БП, вік 68 років, повнота 0,80, бонітет 2, Н-20 м, D-24 см, ТЛУ-А2С. На всій частині виділу спостерігається всихання дерев сосни. Причиною всихання є пошкодження деревостану **пожежею минулих років**.

Квартал 40 виділ 28 площа 8,0 га, склад 10СЗ+БП, вік 86 років, повнота 0,70, бонітет 1, Н-27 м, D-36 см, ТЛУ-ВЗДС. На всій частині виділу спостерігається всихання дерев сосни. Причиною всихання є пошкодження деревостану **пожежею минулих років**.

Квартал 44 виділ 1 площа 1,3 га, склад 10СЗ+БП, вік 91 рік, повнота 0,70, бонітет 1А, Н-30 м, D-40 см, ТЛУ-В2ДС. На всій частині виділу спостерігається всихання дерев сосни. Причиною всихання є пошкодження деревостану **пожежею минулих років**.

Всього обстежена площа Овруцького надлісництва філії «Столичний лісовий офіс ДП Ліси України» складає **84,9 га**. В результаті обстеження виявлено наступні причини розладнання та призначення заходів з поліпшення санітарного стану лісів:

- стійка низова пожежа сильного ступеню минулих років -84,9 га;

Обстежені насадження були пошкоджені стійкою низовою пожежею (акти на пожежі: Акт про лісову пожежу №11/4 від 27.04.2020, акт про лісову пожежу №12/4 від 27.04.2020, акт про лісову пожежу №63 від 05.05.2020).

Лісопатологічна характеристика обстежених насаджень:

Обстежені насадження характеризуються незадовільним санітарним станом – всиханням сильної інтенсивності за причиною пошкодження пожежами. Характер всихання дерев - суцільний.

За результатами оцінки дерев на ділянках пошкоджених низовою пожежею (знищений живий та мертвий надґрунтовий покрив, поверхнева коренева система та кора деревостанів, повністю або частково знищений підріст та підлісок), а також дерева, ушкоджені верховою пожежею. Деревина має ознаки відмирання камбіального шару (камбій – шар живих клітин, розташованих між корою та деревиною) стовбура.

Висота нагару стовбура під час стійкої низової пожежі сягала зони перехідної та тонкої кори, що викликало пошкодження камбіального шару та призвело до внутрішнього порушення метаболізму. Горіння лісової підстилки протягом тривалого періоду стійкої низової пожежі мало негативний вплив на кореневу систему лісових насаджень, що викликало порушення метаболізму та погіршення живлення внаслідок обгорання поверхневої кореневої системи. Переважна кількість дерев відноситься до V (свіжий сухостій) та VI (старий сухостій) категорій стану (характеризуються частковим опаданням кори, дерева відпрацьовані стовбуровими шкідниками, хвоя, гілки другого і третього порядків відсутні).

Виявлено ознаки заселення стовбуровими комахами з родин *Buprestidae* (синя соснова златка *Phaenops cyanea*.) та *Cerambycidae sp* (вусачів). На лісовій підстилці соснових насаджень відмічено наявність пагонів з ознаками заселення сосновими лубоїдами *Tomicus sp*.

Деревина інших лісоутворюючих порід (БП,ВЛЧ,ДЗ,ОС), характер всихання дерев - суцільний. Висота нагару на стовбурах дерев до 2-х метрів, а обвуглення зони кореневої шийки (з відмиранням камбію) - більше 3/4 периметра. На більшості дерев зафіксовано відлущення кори та її обпадання, гілки другого і третього порядків відсутні. На більшості дерев берези зафіксовано відлущення кори та її опадання, гілки другого і третього порядків відсутні. Відмічено ознаки заселення березовим заболонником (*Skolitus ratzeburgi Jans*), листяним рогахвостом (*Tremex magus*).

Загалом характерним є те, що на обстежених ділянках у дерев розвивається зовнішня або внутрішня стовбурова гниль, в частині насаджень відбувається вітровал через загнивання комлевої частини. Значна кількість виваленої деревини стала неліквідом. В подальшому в обстежених насадженнях, пошкоджених лісовими пожежами, через накопичення захаращення, як наслідок накопичується лісовий горючий матеріал, що збільшує клас природної пожежної небезпеки.

Деревина III-VI категорій стану разом з галявинами, що утворились на ділянках становлять меншу повноту за критичний показник повноти згідно п.27 Санітарних правил в лісах України.

Враховуючи Висновки з оцінки впливу на довкілля: № 21/01-20216148032/1 від 01.02.2022 року, з оцінки впливу на довкілля планованої діяльності «Суцільні санітарні рубки - площа 2085,6 га, Коростенський район, Житомирська область» № 21/01-5203/1 від 05.04.2024 року: з оцінки впливу на довкілля планованої діяльності «Використання лісових ресурсів у порядку проведення суцільних санітарних рубок на території лісового фонду філії «Овруцьке спеціалізоване лісове господарство» ДП «Ліси України»

Виступовицьке лісництво:

Кв.55 вид. 39 площа **0,5 га**;
Кв.55 вид. 40 площа **3,0 га**;
Кв.56 вид. 21(3) площа **22,2 га**;
Кв.70 вид. 42(1) площа **0,6 га**;
Кв.70 вид. 43 площа **0,6га**;
Кв.70 вид. 45 площа **0,8 га**;

Кв.71 вид. 20(1) площа **1,5 га**;
Кв.71 вид. 21 площа **1,8 га**;
Кв.97 вид. 17 площа **3,7 га**;
Кв.97 вид. 18 площа **0,4 га**;

Загальна площа по лісництву 35,1 га

Гладковицьке лісництво:

Кв 2вид. 21 (3) площа **0,3 га**;
Кв.2 вид. 22 (5) площа **0,9 га**;
Кв.2 вид. 31 площа **1,7 га**;
Кв 6 вид. 28 площа **5,6 га**;
Кв 6 вид. 34 площа **1,6 га**;
Кв.7 вид. 37 площа **0,5 га**;

Кв.7 вид. 39 площа **0,8 га**;
Кв 8 вид. 5 (3) площа **0,5 га**;
Кв. 8 вид. 8 (3) площа **1,6 га**;
Кв. 8 вид. 36 площа **0,7 га**;
Кв. 8 вид. 38 (3) площа **1,0 га**;

Загальна площа по лісництву 15,2 га

Ситовецьке лісництво:

Кв.3 вид. 2 (2) площа **0,7 га**;
Кв.3 вид. 3 площа **2,5 га**;
Кв.8 вид. 30(1) площа **11,0 га**;
Кв.8 вид. 32 площа **0,2 га**;
Кв.9 вид. 29 площа **0,6 га**;
Кв.21 вид. 22(1) площа **0,5 га**;
Кв.22 вид. 1 площа **4,2 га**;
Кв.22 вид. 15(1) площа **0,5 га**;

Кв.27 вид. 20 площа **5,1 га**;
Кв.40 вид. 28 площа **8,0 га**;
Кв.44 вид.1 площа **1,3 га**;

Загальна площа по лісництву 34,6 га

Проведення суцільної санітарної рубки та своєчасне вивезення лісопродукції та подрібнення (знищення) порубкових решток у вище перелічених насадженнях Овруцького надлісництва філії «Столичний лісовий офіс ДП «Ліси України» буде дієвим заходом стримування розповсюдження комплексу шкідників та хвороб лісу, і запобігання виникненню лісових пожеж.

Створення лісових культур за технологічними схемами, для конкретних лісорослинних умов слугуватиме підвищенню рівня біологічної стійкості

Відвід дерев в зазначену рубку проведено згідно п.п. 6, 14, 17, 19, 27 діючих Санітарних правил в лісах України. Дані рубки необхідно провести в найстисліші терміни, протягом 2025 року. Лісовідновлення забезпечити шляхом та в строки передбачені постановою Кабінету Міністрів України про лісовідновлення № 303.

На зрубках, що утворюються після виконання призначених ССР провести лісовідновні роботи шляхом створення лісових культур на площі **84,9 га** навесні 2025 року.

Залишаються цінні в біоценотичному значенні старі, дуплясті дерева, життєздатні дерева головних лісотворних та інших цінних порід, про що робиться відмітка в лісорубному квитку.

Даним обстеженням нових первинних осередків шкідників і хвороб лісу не виявлено.

Підписи комісії:

Головний спеціаліст відділу охорони та захисту лісів Центрального міжрегіонального управління лісового та мисливського господарства

Альона ЗИБАЛОВА

Представник Овруцької міської ради

Володимир БАШИНСЬКИЙ

Представник Гладковицької сільської ради

Микола БУХОВЕЦЬ

Провідний інженер-лісопатолог
ДСЛП «Київлісозахист»

Віктор КАНІВЕЦЬ

Інженер-лісопатолог ДСЛП «Київлісозахист»

Валерій ГУТНІКОВ

інженера охорони та захисту лісу I
категорії відділу охорони і захисту лісу
філії «Столичний лісовий офіс»

Богдан БАБИЧКО

інженера лісового господарства відділу
лісового господарства філії
«Столичний лісовий офіс»

Світлани ШВАБ

Лісничий Гладковицького лісництва

Богдан ЗВАРИЧ

Лісничий Виступовицького лісництва

Олександр КАЛЬНИЧЕНКО

Лісничий Ситовецького лісництва

Олександра СОЮКА